

OBSAH

Úvodem

7

První kapitola

Těžký porod s uklidňujícím výsledkem. Rodinná pouta.
Mezi pedantstvím a veselostí. Sestra. Svobodné dítě v říšském městě.
Písemná cvičení. Veršotepec a první aféra s Markétkou.
Otřesené sebevědomí. Odložit vážný případ.
Vymámit z obyčejných věcí jejich poetickou stránku.

11

Druhá kapitola

Lipsko. Život na vysoké noze. Velikáni minulosti. Příběh Katynky.
Příprava na román v dopisech. Behrisch. Terapie žárlivosti:
„Nálady zamilovaného.“ Praktická cvičení v umění.
Drážďany. Zmizet v obraze. Zhroucení.

27

Třetí kapitola

Dozvuky Lipska. Spoluviníci. Nemoc. Cesty k náboženství. Pokus
o zbožnost. Dva mentoři: Langer a Susanna von Klettenberg.
Bez vědomí hříchů. Zbožný mág. Nemocniční pokoj laboratoří.
Hledání chemických zjevení.

45

Čtvrtá kapitola

Vybledlá zbožnost a vzpomínka na Katynku. Štrasburk. Euforie.
Genius loci. Katedrála jako zkouška odvahy. „O německém
stavebnictví“. Salzmann. Lersé. Setkávání s Herderem.
Nové hodnoty: život, tvůrčí síla, individualita, vyjádření.
Hra v karty s Herderem.

57

Pátá kapitola

Jung-Stilling. Aperçu aneb záblesk ducha. Psychologie probuzení
a tvůrčí síly. Friederike a milostný román ze Sesenheimu.
Do Paříže ne. Projev o Shakespearovi. Nižší doktorský titul.
Konec ve Štrasburku.

67

Šestá kapitola

Advokát. Právnícké spory jako cvičení a předehra
ke *Götzovi z Berlichingenu*. Götz jako westernový hrdina. Pěstní
právo. Suverénní člověk proti moderně. Setrvání u díla kvůli sestře.
Autor pracující v režimu svépomoci. První reakce.

80

Sedmá kapitola

Goethův životní styl: čilá zahálka. Básnictví bez profese.
Johann Georg Schlosser. Proces s vražedkyní dítěte a tragédie
Markétky ve *Faustovi*. Johann Heinrich Merck.
U sentimentalistů v Darmstadt. Poutník. Recenzent.
Goethova raná estetika. Letní milostné vzplanutí ve Wetzlaru.

92

Osmá kapitola

Portrét mladého Goetha. Korespondence s Kestnerovými.
Jerusalemova sebevražda. Vychází Götz. Tajný tip se stává hvězdou.
Extáze. *Prométheus*. Veršotepec nebo prorok?
Mahomet. Satirická polní tažení proti falešným prorokům.

109

Devátá kapitola

„Básnický využit vlastní život.“ Cesty k *Wertherovi*. Které bouře?
Znechucení životem. *Wertherova* láska a osudy fantazie.
Co nám chybí, když si chybíme sami sobě. Účinek *Werthera*.

121

Desátá kapitola

Corneliino neštěstí. Nevěrník *Clavigo*. *Lavater* a *Basedow*.
„Proroci vpravo, proroci vlevo, dítě světa uprostřed“.
Letní plavba po Rýnu. Oslava přátelství. *Friedrich Heinrich Jacobi*.
Pozvání do *Výmaru*. *Lili* a *Auguste*, erotický zrcadlový kabinet.
Dvě rychlosti. Cesta do Švýcar. *Výmar*, téměř útěk.

134

I. Předběžné shrnutí: Nesnesitelná lehkost

152

Jedenáctá kapitola

Zmatek u dvora. Aféra s *Wielandem*. První blízký kontakt s *Charlotte von Stein*. Ztřeštěné kousky na počátku.
Klopstockova výtky a odmítnutí. Povolání *Herdera*.

157

Dvanáctá kapitola

„Moje literární činnost se podřizuje životu.“
Genialita nechrání před životním diletantismem.
Proti literátství. Příběh ztroskotance *Lenze*.

173

Třináctá kapitola

Klinger, *Kauffmann*. Bouře a vzdor na návštěvě. Chráněnci. Etologie.
Pegasus a úřední šiml.
*Viléma Meistera divadelní poslán*í, diktováno, ne „přehrabováno“.
Prosinec 1777: Zimní cesta Harzem a *Boží soud*.

185

Čtrnáctá kapitola

Fraška o vznešenosti: *Triumf citovosti*. Sebevražda Christel von Laßberg. Politická mise. Sebepotvrzení Výmarem a svazek s vévodou. V Berlíně: „Vládnout!“ Smíšené a čisté. Verbování vojáků a *Ifigenie*. Chrámová čtvrť umění.

199

Patnáctá kapitola

Idea čistoty. Goethovo Tao. Ukřižování *Woldemara*. Urážka Jacobiho. Druhá švýcarská cesta. Friederika a Lili: dvě urovnání. Krásná paní von Branconi a zmatek: „Nad vrcholky strání a výš.“ Goethe a Lavater. Náboženství na zkoušce.

215

Šestnáctá kapitola

Klid a žula. Usmíření s Jacobim. Četba Spinozy. Spinoza, Lessing, Jacobi a báseň *Prométheus*: „Roznětka exploze“. Naturalismus a idealismus: Zatvrzení nebo sjednocení. Jacobiho filozofie víry a Goethova nauka o přírodě. Mezičelistní kost. Obnovení přátelství s Herderem.

232

Sedmnáctá kapitola

Zůstat ve Výmaru? Potíže s dvojí existencí. Vznik *Tassa*. Úřady, ne díla. Krize. Souhrnné vydání: hřbitov fragmentů? Goethe chce změnit svůj život. Útěk do Itálie jako zkouška vlastních sil. Rizika. Tajnosti před odjezdem.

248

Osmnáctá kapitola

Cesta do Itálie. Inkognito a bez adresy. První uvolnění. Palladio. „Víc studuji, než si užívám.“ Řím. Dokončení *Ifigenie*. Mezi umělci. Moritz. Neapol a Sicílie. Kouzlo feáků. Druhý pobyt v Římě. Dokončení *Egmonta*. Faustina. Rozloučení s Římem.

263

Devatenáctá kapitola

Zpět do Výmaru. Charlotte von Stein a Christiane Vulpiusová.
„Eroticon“. *Římské elegie*. První setkání se Schillerem. Spolu s Moritzem
nové pochopení autonomie umění. Umění a ostatní životní mocnosti.
Ještě jednou Tasso a Antonio. Rodinné štěstí v Loveckém domě.

283

Dvacátá kapitola

Revoluce – „tato nejstrašnější ze všech událostí“. Proti všeobecnému
politizování. Goethova chvála omezování. Ve válce. Goethův nový
realismus. Zpátky ve Výmaru. Revoluce jako fraška: *Občanský
generál a Podráždění*. Hrůzy v Mohuči a *Ferina lišák*.

298

Dvacátá první kapitola

Goethe kolem sebe uzavírá kruh. Láska, přátelství, věda a umění
udržují život ve formě. Fichte v Jeně. Goethe se přibližuje k filozofii.
Začátek pevného přátelství se Schillerem: Šťastná událost.
První „výměna myšlenek“.

312

Dvacátá druhá kapitola

Příspěvky do *Hór*. Dva koncepty proti nešvaru doby: Schillerova
estetická výchova a Goethovo společenské vzdělání. *Centaur*.
Společná tažení proti literárnímu provozu: „Xenie“. Schillerova pomoc
při porodu *Viléma Meistera*. Antiromantické dílo? Konec *Hór* bez třesku.

325

Dvacátá třetí kapitola

Heřman a Dorotka. Žít navzdory dějinám. Hledání pozemku.
Hledač pokladů. Léto patřící baladám. Na „zamlžených
cestách“. Práce na *Faustovi*. Přípravy na cestu. Upálení.
Epizoda s Hölderlinem. Třetí cesta do Švýcar.
Hrůza z „empirické šíře světa“ a její překonání.

338

Dvacátá čtvrtá kapitola

Poetický pramen ucpán. Rozmýšlení o literárních družích:
Drama a epos. Klasicismus *Propylejí. Sběratel a jeho blízcí.*
Proti diletantismu a falešné realističnosti. Reforma divadla.
Výmarská dramaturgie. Překlad Voltairova *Mahometa*: náprava.
Skandál v souvislosti s Fichtovým ateismem. Zpátky k *Faustovi*.

352

Dvacátá pátá kapitola

Mezi romantiky. Se Schellingem. Na smrt nemocný. Zpět do života.
Bilance revoluční epochy: *Nemanželská dcera*. Stranické rozbroje.
Mrzutost s Kotzebuem. Rozladění a obnovení přátelství
se Schillerem. Schillerova smrt.

365

2. Předběžné shrnutí: Úřední šiml a Pegasus

375

Dvacátá šestá kapitola

Smutek po Schillerově smrti. Laškování. Znovu *Faust*. Detailní
rozhovor s Heinrichem Ludenem o *Faustovi*. Katastrofa z 6. října
1806. Výmar vypleněn a obsazen. Goethe ve strachu a ve štěstí.
Životní změny. Setkání s Napoleonem v roce 1808.

378

Dvacátá sedmá kapitola

Pandora aneb Goethova dvojí maska: zdatný Prométheus a zasněný
Epimétheus. Dokončení *Nauky o barvách*. O činech a vášních světla.
Proti Newtonovi. Chvála názornosti.
Příroda jako životní pocit a jako objekt bádání.
Setkání se Schopenhauerem. Žák, který se rád stane učitelem.

396

Dvacátá osmá kapitola

První měření sil s Karolinou Jagemannovou. Divadelní spor. Práce na *Spříznění volbou*. Román jako „druhý díl teorie o barvách“. Chemie lidských vztahů. Jak svobodná je láska? „Vědomí je nedostačující zbraň.“ Vnitřní přirozenost jako osud. Vymezení vůči romantikům. Metafyzika a fyzika lásky pohlaví. Příroda jako propast. Odříkání.

411

Dvacátá devátá kapitola

Velká rozloučení. Anna Amalia. Matka. Podnět k ohlédnutí. Práce na autobiografii začíná. Sebereflexe. Kolik pravdy je možné, kolik básně je nutné? Vyprávěný čas a čas vyprávění. Vzpomínky na starou říši a nové mocenské poměry. Přemýšlení o démonech. Ještě jedno rozloučení: Wielandova smrt. Myšlenky o nesmrtelnosti.

425

Třicátá kapitola

Velké politické události vrhají svůj stín. Pád Napoleona a pochybné osvobození. Chránit „svatý oheň“. Daň duchu doby. Háfiz a patriarchové. *Západovýchodní díván*. Goethe a Marianne. Lyrická proměnlivost lásky.

441

Třicátá první kapitola

Západovýchodní díván: životní síla poezie. Islám. Náboženství jako takové. Básník, nebo prorok. Co je duch? Víra a zkušenost. Uznání svatosti. Nepřímé věci. Kritika Plótína: duch v sevření reality. *Viléma Meistera léta tovaryšská* jako experiment. „Touha se vytrácí v činech a působení.“ Próza a poezie v hádce. Proč vlastně odříkání?

458

Třicátá druhá kapitola

Vzpomínky. Opakované zrcadlení. Mezi zdmi z papíru. Starý Goethe mezi lidmi. Proč si pořád myslet totéž? Proti duchu doby, pro Karlovarská usnesení. Tříkrát Mariánské Lázně. Ulrike a elegie. Loučení.

476

Třicátá třetí kapitola

Celoživotní práce na *Faustovi*. *Faust* je konečně dopsán. Z nebe světem do pekla a zase zpět. „Budu se snažit, aby byly tyto díly půvabné a zábavné a poskytly látku k přemýšlení.“
O čem se dá přemýšlet.

491

Třicátá čtvrtá kapitola

Goethovi pomocníci. Eckermann a ostatní. Vydání poslední ruky. Prosazení autorského práva. Naposledy Schiller. Zelter: krátký příběh jednoho dlouhého přátelství. Rozloučení: paní von Stein, Karl August, syn. Poslední vyjížďka do Ilmenau. Nad vrcholky strání a výš ticho je. Proti „dunám hodin“. Umírání.

510

Ohlédnutí na závěr

527

Kronika

532

Literatura

547

Prameny citátů

557

Jmenný rejstřík

585